

Een alledaags wereldwonder

Met de mensensoort gaat het beter dan ooit, maar met de wereld waarop wij leven gaat het slechter. We zijn rijker, gezonder en veiliger dan vroeger, maar tegelijkertijd raken door de opwarming van de aarde de ecosystemen ontwricht, dreigen delen van de aarde straks onbewoonbaar te worden en dreigt enorme voedselschaarste. De mensheid is toe aan een transformatie, een nieuw motorblok. Deze transformatie komt maar traag op gang. Het gaat te goed om veel te veranderen en toch gaat het te slecht om alles bij het oude te laten.

KWETSBAAR

Dan ons notariaat. Misschien dat er nog betere tijden zijn geweest, maar de laatste jaren waren goed. Steeds meer akten, stijgende omzetten, een tekort aan goed personeel. Een groot deel van onze stijgende omzet is veroorzaakt door de onroerendgoedmarkt. Het notariaat is daar nog (of weer) zeer afhankelijk van, ook al kennen we onze kwetsbaarheid. Bijna 60 procent van de ongeveer achthonderd notaris-kantoren in Nederland heeft één notaris-ondernemer. Ruim de helft van alle notarissen is ouder dan 50 jaar. Het aantal (ondernemende) notarissen is in de afgelopen vijf jaar met 6 procent gedaald, terwijl dat aantal ruimschoots wordt gecompenseerd door het aantal nieuwe toegevoegd notarissen (in loondienst dus). Verreweg het grootste deel van die toegevoegd notarissen is vrouw. Mijn inschatting is dat een groot deel van de eenmanskantoren in de regio zit, maar dat is niet op te maken uit de factsheets van de KNB.

VEEL GEVRAAGD

Ons vak kent, zoals veel andere beroepen, een toegenomen regeldruk. Wetgeving wordt steeds complexer en vraagt om steeds meer jurisprudentie. Onze klanten worden steeds ouder, de controle op wilsbekwaamheid is van alledag. Privacy is belangrijker als nooit tevoren. De notaris was altijd al een poortwachter, maar de verwachtingen van de maatschappij zijn nogal toegenomen. Wij stellen dagelijks bijna impertinente (maar verplichte) vragen aan onze klanten. Kortom, er wordt veel gevraagd van de notaris. De ondernemende notaris moet dit alles aansturen en in goede banen leiden, ook de eenpitter.

OPVOLGING

Tegelijk moeten die eenmanskantoren denken aan de toekomst. Wie gaat hen opvolgen? Na jarenlange droogte zwaaien er weer meer jonge kandidaten af van

de universiteit en beroepsopleiding. Maar deze millennials stellen keuzes liever nog even uit. Zij vinden een jarenlange carrière bij dezelfde werkgever niet vanzelfsprekend. Ze focussen op specialisatie en minder op de allround praktijk. Het zijn bijna allemaal vrouwen en ze verkiezen het wonen in de stad boven de ruimte en het dorps groen.

VERANDERING

Aan twee kanten werk aan de winkel dus. Notarissen moeten op tijd aan de slag met hun eigen opvolging. Zorg dat je kantoor aantrekkelijk is om over te nemen, wees een aantrekkelijke werkgever, straal vertrouwen en optimisme uit, wees geen oude zeur. Jonge kandidaten moeten verleid worden. De tijdsgeest is nu eenmaal een gegeven, dus moeten we daarop inspelen. Aan de andere kant kunnen we kandidaten helpen zich te ontwikkelen tot een proactieve, assertieve en besluitvaardige beroepsbeoefenaar, die lef heeft en moed toont. We moeten werken aan een 'opvolgers academy', een opleiding die zicht richt op jong en oud.

WERELDWONDER

Veranderen is echter lastig, vaak zijn we daarbij zelf onze grootste vijand. Degenen die het meeste baat hebben bij verandering zijn er het minste toe in staat. Als collectief kunnen we echter wel veel tot stand brengen. Ik luisterde naar de podcast van Rob Wijnberg, filosoof en hoofdredacteur van *The Correspondent*. Volgens hem is er hoop en kunnen we vertrouwen op een alledaags wereldwonder, het ongeëvenaarde vermogen van de mens om samen te werken. Dat gaat veel verder dan we kunnen waarnemen. Bedenk maar eens hoeveel mensen nodig zijn voor het maken van een potlood: honderden miljoenen, voor wat koolstof in een stukje hout ...

SAMEN

Ook in het notariaat is samenwerken het voor de hand liggende toverwoord. Eenmanskantoren, verenigt u! Zoek elkaar op, ga met elkaar in gesprek. Het helpt als notarissen hun dilemma's met andere notarissen bespreken en collega's een spiegel voorhouden. Van intervisie komt samenwerking, dat zit in onze aard. Huisartsen gaan onder één dak, waarom zouden wij dat ook niet meer doen? Samenwerkingsverbanden zijn er in allerlei soorten en maten. Samen kunnen we de uitdagingen van deze tijd beter aan. Samen maakt aantrekkelijker. ■

Nick van Buitenen | VOORZITTER KNB